

Клучни прашања

Еднаквост до пристапот на услугите за лекување на рак

Дијагноза на рак која ќе спаси живот и третманот за лекување треба да биде еднаков за сите - без разлика кој си, твоето ниво на образование, нивото на приход или каде и да живееш во светот. Со надминување на разликите за користење на ова право, можеме да заштедиме милиони животи.

Еднаквост за сите

Денес, многу видови на рак може да се спречат или можат да бидат излечени и се повеќе и повеќе луѓе ја преживуваат оваа болест. Сепак, за некои луѓе, шансите за преживување на ракот не се подобруваат.

Кој сте, вашето ниво на образование, ниво на приход или каде и да живеете во светот, или дури и во својата земја, има влијание како се дијагностицира вашиот рак, начинот на третман и згрижување на соодветен и рентабилен начин.

Еднаквост значи дека секое лице има право на пристап до квалитетни основни услуги за лекување на рак, под еднакви услови и се базира на потреба, а не на способноста да се плати за тоа.

Земји со ниски до средни приходи

Докажан факт:

Околу 70 % од смртните случаи од рак се јавуваат во земји во развој, кои се, нај-лошо опремени да се справат со товарот за борба со ракот.

Пациентите кои живеат во земји со низок до среден приход, чиј рак може да се излечи на друг начин, честопати страдаат и умираат непотребно заради недостаток на свесност, ресурси и пристап до прифатлива и квалитетна услуга за лекување на рак.

Покрај тоа, инвестирање и постоење на квалитетни јавни здравствени системи и програми за јавно здравје се често недостаток и во такви услови, многу видови на рак се дијагностицирани во доцна фаза, со што се намалуваат шансите на навремен третман што резултира со послаби исходи.

Докажан факт:

Дали знаете дека 90 % од земјите со ниски до средни приходи немаат пристап до радиотерапија - еден од основни алатки за лекување на ракот.

Клучни прашања

Еднаквост до пристапот на услугите за лекување на рак

Ранливи популации

Нееднаквостите се, исто така, актуелни искуства кај одредени популации: домородните, имигрантите, бегалците, луѓето кои што живеат во руралните средини и луѓето со понизок социо економски статус во секоја земја.

Општо земено, разликите во занимањето, полот, етничката припадност, образованието е доста поврзано со чести фактори на ризик од рак, како што се лошата исхрана, употреба на тутун и пасивното пушење и конзумирањето на алкохол.

Низок социо-економски статус

Нееднаквостите во пристапот до услуги за грижа и третман од рак се тесно поврзани со социоекономскиот статус така што постојат сиромашни и ранливи категории на луѓе и цели популации кои не можат да си дозволат лекови против рак, а исто така искусуваат други опструкции за да можат да пристапат за репавање на проблемот, како што е неможноста да си дозволат превоз и сместување за да стигнат до објектите (болниците) кои нудат третман.

Жени и Деца

Родовата нееднаквост на половите, како и различните културолошки разлики во светот, на многу жени им го ограничува од пристапот до основните потреби и услуги за третман и первенција на рак. Раковите кои повеќе ги напаѓаат жените како што се рак на дојка или рак на грлото на матката во многу земји кои што се со ниски до средни приходи не им се дава никаков приоритет на истите затоа што во тие земји не се инвестира во скрининзи и третмани за рак и поради тоа лекувањата на овие видови на рак се ограничени. Нееднаквоста е најизразена кај ракот кај децата каде што во земјите со високи примања стапката за преживување е над 80% а кај земјите со низок и среден доход таа стапка е 20%.

Рурални популации

Популациите што живеат на периферија и во оддалечени области можат да искушат различни резултати во преживување на рак. Доста често, постои нееднаква распределба од услугите за третман на рак кои претежно се концентрирани во урбаните средини така што тоа може да резултира со намален пристап за неа и згружување од професионалци и специјалисти со самото тоа што луѓето живеат подалеку од урбаните средини односно на перифериите.

Што ние можеме да сториме?

Постојат неколку начини со кои може да се намалат овие нееднаквости:

- Обезбедување на повисоко ниво за едуцирање на јавноста и подигање на јавната свест
- Обучување на здравствените работници со соодветни вештини и знаења, особено во регионите и областите со ниски приходи
- Зголемување на инвестициите и финансиски и популационо, во истражувањата за ракот, така што тежината за борбата против ракот би се издигнала на национално ниво, така што во иднина со зголемувањето на интересот луѓето и инвестициите би се зголемило и вложувањето на средства за истражување, первенција, гружа и лекување
- Спроведување за первенција против рак кој што би бил карактеристичен за секоја земја посебно
- Национално и општествено обединување со кое би се кренал гласот за борбата против рак помасовно каде што владите ќе бидат под притисок да почнат да превземаат посериозни мерки во иднина